

Landstingsrevisionen

Regionstyrelsen

Förstudie av kollektivtrafiken

Landstingets revisorer har, med hjälp av sakkunnigt biträde, genomfört en förstudie gällande kollektivtrafiken. Syftet med förstudien är att bedöma om landstingsstyrelsen har identifierat och hanterat de risker som finns inom landstingets ansvar för kollektivtrafiken. Resultatet av förstudien ska även ligga som grund för revisorernas ställningstagande till en eventuell fördjupad granskning och vad den i så fall ska inriktas på.

Revisionsrapporten ”Förstudie av kollektivtrafiken” överlämnas härmed till regionstyrelsen.

Revisorernas bedömning

Förstudien visar att de utmaningar som landstinget har att hantera vad gäller ansvaret för kollektivtrafiken, i huvudsak framgår av ”Regionalt trafikförsörjningsprogram i Jönköpings län”, som fastställts av landstingsfullmäktige. Bedömningen är dock att utmaningarna inte redovisas på ett strukturerat sätt. Trafikförsörjningsprogrammet definierar inte heller de risker som finns i förhållande till målen och inte heller hur riskerna ska hanteras.

För att målen i programmet ska kunna uppnås krävs att det finns strategier, genomförande- och handlingsplaner. Den handlingsplan som finns för närvarande avser år 2014. Bedömningen är att ytterligare underlag måste tillföras inom viktiga områden, till exempel beträffande kostnadseffektivitet och hur miljömålet ska genomföras. Innan detta arbete är genomfört och presenterat kan revisorerna inte på ett tillfredställande sätt bedöma om landstinget har den beredskap som krävs för att hantera de utmaningar och risker som följer av trafikförsörjningsprogrammet.

I trafikförsörjningsprogrammet saknas även strategier för hur kommersiella aktörer ska kunna bidra till fördubblingsmålet.

Revisorernas bedömning är att det finns brister i hur kollektivtrafikens ekonomi hanteras i trafikförsörjningsprogrammet. Specifika underlag saknas för beräkningen av finansieringsbehov, samtidigt som de alternativ som redovisas för att klara finansieringen är av hypotetisk karaktär. Hur och i vilken omfattning omdisponeringar av resurser från trafikutbud med lågt underlag ska göras framgår inte av trafikförsörjningsprogrammet eller av handlingsplanen.

En omfattande utökning av resandet planeras i det kollektiva trafiksystemet. Tillräckliga underlag för att bedöma de driftkostnadsmissiga konsekvenserna av detta saknas dock. Revisorerna vill lyfta fram den risk som finns i att planera och besluta om nya åtaganden, när det inte står klart vad de kan komma att innebära ekonomiskt och hur kostnaden förhåller sig till huvudmannens framtida finansieringsförmåga.

Bedömningen är att det är nödvändigt att utveckla en strategi för ökad kostnadseffektivitet inom kollektivtrafiken. Av en sådan strategi bör även framgå hur avtalen med trafikföretagen kan utvecklas och tillföras incitament för en ökad effektivitet.

Revisorernas rekommendationer

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen

- att göra en riskanalys av trafikförsörjningsprogrammet och låta resultatet av analysen vara en utgångspunkt för strategier och handlingsplaner
- att strategierna för genomförande av trafikförsörjningsprogrammet tydligare kopplas till målen
- att säkerställa att det finns ett tillräckligt underlag för att beskriva och bedöma de förväntade ekonomiska konsekvenserna av ett genomförande av trafikförsörjningsprogrammet
- att utveckla förutsättningen för styrning av kollektivtrafikens produktivitet
- att utforma en genomförandeplan för trafikförsörjningsprogrammet samt
- att ta fram en strategi för att underlätta ett marknadsinträde.

Frågor till regionstyrelsen

1. Vilka åtgärder avser regionstyrelsen vidta till följd av revisorernas rekommendationer?
2. Avser regionstyrelsen vidta några andra åtgärder till följd resultatet av förstudien?

Svar från regionstyrelsen

Revisorerna vill ha svar från regionstyrelsen senast 2015-04-01.

Doris Johansson
Ordförande

Östen Johnsson
Vice ordförande